

Hestamannafélagið Hörður
Valdimar Kristinsson
Varmárbökkum
270 Mosfellsbær



UMHVERFISSTOFNUN

Reykjavík, 4. júní 2014
Tilvísun: UST20140400159/mik

Efni: Beiðni um undanþágu á banni hrossabeit innan friðlandsins við Varmárósa í Mosfellsbæ.

Umhverfisstofnun vísar til erindis Valdimars Kristinssonar fyrir hönd beitarnefndar Hestamannafélagsins Harðar dags. 10. apríl sl. vegna beiðni um undanþágu á banni hrossabeit innan friðlandsins við Varmárósa í Mosfellsbæ.

Varmárósar er friðland sbr. auglýsingu nr. 710/2012 í Stjórnartíðindum B. Markmiðið með friðlýsingu svæðisins er að vernda og viðhalda fitjasefi og búsvæði þess sem og náttúrulegu ástandi votlendis Varmárósa ásamt sérstöku gróðurfari sem þar er. Einnig er markmið með friðlýsingunni að tryggja rannsóknir og vöktun á lífríki svæðisins með áherslu á plöntuna fitjasef, búsvæði hennar og votlendisins. Ennfremur er það markmið friðlýsingarinnar að treysta útivistar-, rannsókn- og fræðslugildi svæðisins. Samkvæmt 4. gr. auglýsingarinnar er búfjárbætt, þ.m.t. hrossabeit óheimil innan friðlandsins.

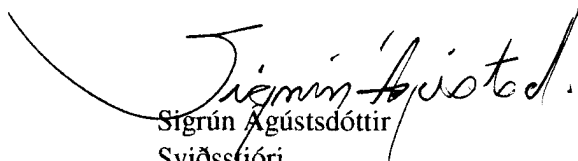
Hestamannafélagið Hörður hefur áður beðið um undanþágu til að beita hrossum í beitarhólf sem eru að stærstum hluta innan félagssvæðis félagsins og að hluta innan marka friðlandsins við Varmárósa. Umsókn um undanþágu dagsett 1. ágúst 2012 var hafnað á þeirri forsendu að Náttúrufræðistofnun Íslands treysti sér ekki til að mæla með því að hún yrði veitt í það skiptið. Síðan þá hefur Náttúrufræðistofnun gert úttekt á svæðinu. Í skýrslu stofnunarinnar segir m.a. að hverfandi líkur séu á að hrossabeit á mörkum friðlandsins hafi áhrif á viðgang fitjasefsins. Á öðrum stað í skýrslunni er látið að því liggja að beit geti stuðlað að vexti og viðgangi þess. Einnig er fjallað um að stýrð beit geti verið árangursrík aðferð til að uppræta, fyrirbyggja vöxt eða draga úr landnámi nýrra óæskilegra og ágengra plantna. Á fundi sem haldinn var með Umhverfisnefnd Mosfellsbæjar kom fram að allt fram til ársins 1980 var svæðið beitt reglulega af þáverandi landeigendum. Þrátt fyrir þá beit, áratugum saman, hafa votlendisplöntur lifað þar góðu lífi. Samkvæmt loftmynd í skýrslu Náttúrufræðistofnunar eru beitarhólfir ekki í votlendu heldur 3-5 metrum hærra á uppfyllingarbökkum. Á þessum bökkum eru engar plöntur sem þurfa verndar við skv. því sem um getur í fyrrgreindri skýrslu. Hestamannafélagið sótti um á sínum tíma um að núverandi mörkum friðlandsins að sunnanverðu yrði breytt og heldur þeirri ósk til streitu, en þar sem ljóst má vera að slík aðgerð muni taka nokkurn tíma sækir félagið um undanþágu til beitar í hólfulum félagsins sem muni

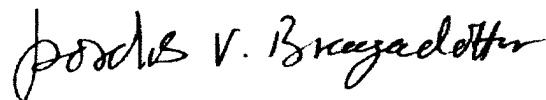
gilda frá 1. júní nk. þar til endanleg lausn finnst á því máli.

Heimild til að veita undanþágur frá reglum þeim sem gilda um friðlandið Varmárósa er ekki að finna í friðlýsingarskilmálum svæðisins né í lögum nr. 44/1999 um náttúruvernd. Umhverfisstofnun telur því. að athuguðu máli, að stofnunin hafi ekki heimild til að veita Hestamannafélaginu Herði undanþágu frá banni við búfjárbreit á svæðinu. Umsókn um breytingu á friðlandsmörkum er til vinnslu hjá stofnuninni og verður haft samráð við Mosfellsbæ og umhverfis- og auðlindaráðuneytið um málið á næstu dögum.

Umhverfisstofnun bendir á að skv. 3. ml. 1. mgr. 74. gr. laga nr. 44/1999 um náttúruvernd, sbr. 26. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993 er heimilt að kæra ákvörðunina til umhverfis- og auðlindaráðherra.

Virðingarfyllst


Sigrún Agústs dóttir
Sviðsstjóri



Þórdís V. Bragadóttir
Sérfræðingur